A Plakát- és Kisnyomtatványtár használata



A különgyűjteményi olvasóterem nyitvatartása:

- kedd–csütörtök: 10-től 18 óráig
- péntek–szombat: 9-től 19 óráig

A Kézirattár, a Régi Nyomtatványok Tára, a Térkép-, Plakát- és Kisnyomtatványtár, valamint a Színháztörténeti és Zeneműtár 2022. október 18-tól közös olvasóteremben várja az olvasókat.

A különgyűjtemények olvasótermeibe csak **előzetes hely- és időpontfoglalást** követően tudunk kutatási lehetőséget biztosítani olvasóinknak. Kérjük, hogy lehetőség szerint tervezett látogatásuk előtt legalább 24 órával jelezzék foglalásukat a helyfoglalas.kulongyujtemenyek@oszk.hu [1] e-mail-címen!
Kérjük, hogy amennyiben időpontfoglalásuk ellenére mégsem tudnak jönni, jelezzék, hogy másnak tudjuk kiadni a felszabadult helyet.

Dokumentum-előkészítésre vonatkozó kéréseiket **hétközben** a tervezett látogatásukat megelőző napon **16.30-ig**, a szombati napra vonatkozóan pénteken 13 óráig várjuk.



A **referensz szolgáltatás** hétköznapokon 16.30-ig, pénteken 14 óráig vehető igénybe.

Munkatársaink telefonon vagy emailen keresztül adnak felvilágosítást. Kérdéseiket elektronikus levélben: **plakat[kukac]oszk.hu**, vagy a (+36-1) 487-8623 telefonszámon tehetik fel.

Az olvasóterem használata:

- Amennyiben a Kézirattár, a Régi Nyomtatványok Tára, a Térkép-, Plakát- és Kisnyomtatványtár, valamint a Színháztörténeti és Zeneműtár közös olvasótermében (VI. emelet, korábbi színháztörténeti és zeneműtári olvasóterem) szeretnének helyet foglalni (15 olvasói hely), igényüket a helyfoglalas.kulongyujtemenyek@oszk.hu [1] e-mail-címen jelezzék.
- Minden helyfoglalási igényre válaszolunk, de a nyitvatartási időn kívül érkező e-maileket csak a következő nyitvatartási napon tudjuk feldolgozni, ezért az olvasók türelmét kérjük. E-mailes

megkeresésükben lehetőség szerint tüntessék fel telefonos elérhetőségeiket, hogy esetleges ütközés esetén munkatársaink könnyebben tudjanak egyeztetni Önökkel.
- A különgyűjtemények dokumentumai továbbra is csak érvényes, legalább fél évre szóló **olvasójegy** birtokában kutathatók, **napijegy** kizárólag a katalógusok és a szabadpolcos állomány használatára jogosít.
- Az **egyidejűleg kikért dokumentumok számát korlátozzuk;** kérjük, minden esetben egyeztessenek erről az olvasószolgálatos kollégával.

Másolatok készítése:

Az olvasóteremben fényképezőgép használata tilos. A tár anyagából a könyvtár digitalizáló műhelye megrendelés alapján másolatot készíthet, amennyiben a dokumentum állapota ezt lehetővé teszi. Fénymásolat egyetlen régi dokumentumról sem készíthető. Az másolatkérésre vonatkozó elektronikus ajánlatkérő űrlap kitöltése még nem jelenti a másolás automatikus engedélyezését, ebben a döntés az osztályvezető hatáskörébe tartozik. Amennyiben a fotózás publikálás céljából készül, ezt a megrendelő köteles közölni és külön engedélyeztetni. A közlésért a megrendelő a könyvtárnak felhasználási díjat köteles fizetni, melynek megállapítása az osztályvezető feladata.

TÁJÉKOZÓDÁS A GYŰJTEMÉNYBEN

A gyűjtemény szerteágazó jellege és hatalmas állománya miatt gyűjteményrészeink különböző szintű feldolgozottsággal rendelkeznek. Törekvésünk az, hogy az 1712-től gyűjtött dokumentumokat a legkorábbiaktól haladva dolgozzuk fel a könyvtár online olvasói katalógusában és tegyük elérhetővé állományunkat az olvasók számára. Ennek során tematikus és dokumentumtípus szerinti gyűjteményrészeinket dolgozzuk fel folyamatosan. E mellett évente 35-40 ezer új dokumentummal gyarapodik állományunk. E kurrens anyagrész online feldolgozása egyelőre számos nehézségbe ütközik, így azok és általában az 1950 utáni állományrész még nem kereshető az elektronikus katalógusainkban. Ennek ellenére e nyomtatványok is bizonyos szinten kutathatók, mivel azok egyszerűsített, „levéltárszerű” feldolgozása folyamatosan megtörténik, mielőtt raktári elhelyezésre kerülnek. A katalógusokon és segédleteken kívül a gyűjteményről további felvilágosítást minden esetben munkatársaink [2] adnak.

Elektronikus katalógusok

A Plakát- és Kisnyomtatványtár közel 4 millió önálló könyvtári egységből álló gyűjteménye folyamatos feldolgozás alatt áll. Az dokumentumaink ilyen módon rögzített adati alapvetően az OSZK online olvasói katalógusában kereshetők. A könnyebb és sikeresebb keresés érdekében az online katalógusban megtalálható gyűjteményrészeket itt külön is felsoroljuk. Emellett az eddig szisztematikusan fel nem dolgozott gyűjteményrészeken kívül, más, lehetségesen nálunk őrzött dokumentumokat is érdemes keresni az online katalógusban. Azokat a dokumentumokat, amelyekre nincs az online katalógusban találat, az olvasótermünkben található cédulakatalógusok, nyomtatott katalógusok, jegyzékek segítségével és a szaktájékoztatás alapján lehet továbbkeresni.

Dokumentumaink az online katalógusban *[3]:*

- Magyar grafikai plakátok 1885-1949 (a konkrét kereső-kifejezésen kívül, érdemes a grafikai plakát kifejezést is bármely kulcsszóként beírni külön keresőmezőbe, összetett keresésénél)

- Ex librisek 1900 után (folyamatosan növekvő feldolgozottság), Diskay Lenke hagyatéka
- Külföldi grafikai plakátok (19. század végétől 1945-ig)
- Kisnyomtatványok 1712-1751 között (negyedrét), kisnyomtatványok 1712-1760 (nyolcadrét)
- Kisnyomtatványok és aprónyomtatványok 1845-1860
- 1848-49-es különgyűjtemény
- 1956-os forradalom dokumentumai (szöveges plakátok, röplapok)
- Képes levelezőlapok 1945 előttről (folyamatosan feldolgozás)

- Ponyvák (18-20. század)
- Falinaptárak (2007 után)
- Kiállítási katalógusok

Online adatbázisok

- Az OSZK Plakát- és Kisnyomtatványtár Grafikai Plakátgyűjteménye (1885-1926): digitális képek és részletes adatok a Magyar Digitális Képkönyvtárban [4].

- Az OSZK Plakát- és Kisnyomtatványtár Piarista képeslapgyűjteménye (3750 db), települések és vármegyék szerinti képes levelezőlapok digitális képei és adatai a századfordulóról a Magyar Digitális Képkönyvtárban [4].
- Az OSZK Plakát- és Kisnyomtatványtár 1956-os gyűjteménye: szöveges plakátok és röplapok digitális képei adatokkal a Magyar Elektronikus Könyvtár adatbázisában [5].

Forrás webcím: https://oszk.hu/plakattar_olvasoterem

Hivatkozások:
[1] mailto:helyfoglalas.kulongyujtemenyek@oszk.hu
[2] http://www.oszk.hu/telefonkonyv/index.htm?search=&type=szerv&search_h=CN%3Dplakat_es_kisnyomtatvanytar%2COU%3DPlakat_es_kisnyomtatvanytar%2COU%3D4_Kulongyujtemenyi_igazgatosag%2COU%3DDepartments%2COU%3DEmployees%2CDC%3Dad%2CDC%3Doszk%2CDC%3Dhu&type_h=dolg&deptName=Plak%C3%A1t+%C3%A9s+Kisnyomtatv%C3%A1nyt%C3%A1r
[3] http://nektar.oszk.hu/
[4] http://www.kepkonyvtar.hu
[5] http://www.mek.oszk.hu/04000/04056/html/index.htm